

ROMÂNIA

Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 12538 /... 25. IUL. 2019

Domnului director Marinov Gabriel Teodosie

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea

str. Gavrilov Corneliu nr. 120,

Mun. Tulcea, jud. Tulcea

RECOMANDAREA

Nr. 49 din 25. 07 2019

referitoare la încălcarea art. 49 din Constituția României

privind protecția copiilor și a tinerilor

Prin Nota nr. 4415 din data de 14.03.2019, *Avocatul Poporului* a aprobat *sesizarea din oficiu ca urmare a apariției în presa locală din Constanța a unor știri referitoare la un incendiu care a mistuit o casă din Tulcea.*

Potrivit informațiilor apărute în presă, *Salvatorii Detașamentului de pompieri Tulcea au intervenit, pentru limitarea efectelor unui incendiu care a izbucnit într-o locuință din municipiul Tulcea. Cauza probabilă a producerii incendiului a fost jocul cu focul a unor copii minori, în timp ce adulții nu erau acasă și copiii au fost lăsați nesupravegheați. Ca urmare, în cauză se efectuează cercetări.*

Reprezentantul Avocatului Copilului din cadrul Biroului Teritorial Constanța al instituției Avocatul Poporului a efectuat demersuri către *Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, Serviciul Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Tulcea și Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Delta" al județului Tulcea*, cu privire la posibila încălcare a dispozițiilor art. 49 din Constituție, privind protecția copiilor și a tinerilor.

Demersurile efectuate către instituțiile cu atribuții în respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copiilor au vizat obținerea informațiilor referitoare la:

- *identitatea și vârsta minorilor, starea acestora de sănătate, gradul lor de îngrijire;*
- *identitatea reprezentanților legali ale acestora, implicarea acestora în activitățile zilnice ale minorilor; inclusiv dacă sunt luați în evidență de către serviciile sociale;*
- *cauzele și împrejurările care au condus la producerea acestui eveniment;*
- *consecințele producerii incidentului și măsurile dispuse ca urmare a incidentului de către instituțiile cu atribuții și competențe în cazurile și situațiile celei prezentate în presă.*

Ca urmare a demersurilor întreprinse, *Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Delta" al județului Tulcea*, ne-a comunicat identitatea minorului răspunzător de izbucnirea incendiului, respectiv în vârstă de ani, care, lăsat nesupravegheat și jucându-se cu chibriturile a dat foc imobilului.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din cadrul Consiliului Județean Tulcea, ne-a comunicat că nu dispune de mijloacele necesare identificării minorilor, acest aspect fiind atribuția organelor de poliție, care în funcție de caz apreciază dacă este necesară intervenția acestei instituții. În răspunsul primit se precizează că în situația de față, D.G.A.S.P.C. Tulcea nu a fost sesizată și nu poate demara demersuri în baza informațiilor apărute în presă.

Direcția de Asistență și Protecție Socială din cadrul Unității Administrativ-Teritoriale a municipiului Tulcea, Serviciul Beneficii și Servicii Socio-Medicale Copii-Compartiment Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului, ne-a comunicat următoarele:

- locația /adresa imobilului unde a avut loc incendiul;
- la nivelul Direcției de Asistență și Protecție Socială, s-a format colectivul de anchetă socială compus din doi inspectori, un mediator sanitar comunitar, un asistent medical comunitar care s-a deplasat în data de 25.04.2019 la adresa indicată unde a constatat identitatea și vârsta minorilor, starea acestora de sănătate și gradul lor de îngrijire și a faptului că în urma incendiului starea de sănătate a minorilor nu a fost afectată.
- **referitor la reprezentanții legali ai minorilor, implicarea acestora în activitățile zilnice ale copiilor și dacă sunt luați în evidență de către serviciile sociale:** au fost identificați părinții minorilor care obișnuiesc să plece la muncă în străinătate, iar de creșterea și îngrijirea minorilor se ocupă bunicii paterni, în vârstă de , respectiv . de ani, care locuiesc în municipiul Tulcea .

Famiile minorilor se află în evidența D.A.P.S. Tulcea și pe durata monitorizării, personalul Compartimentului Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului împreună cu organele de poliție au întreprins măsuri în vederea remedierii comportamentului necivilizat al copiilor.

Minorul este cunoscut în zona de domiciliu cu un comportament , având numeroase sesizări, deranjează vecinii, , . Părinții minorului au cunoștință de faptul că fiul lor este un copil , ,) și de nenumărate ori și-au luat angajamentul că își vor da mai mult interesul în ceea ce privește educarea acestuia.

De asemenea, asistenții medicali comunitari împreună cu mediatorul sanitar comunitar din cadrul D.A.P.S. Tulcea vizitează periodic familiile în vederea monitorizării stării de sănătate a minorilor, responsabilizarea părinților cu privire la supravegherea

copiilor și menținerea acestora în mediul școlar.

Mama minorului [redacted] este plecată la muncă în străinătate, nu ține legătura cu familia și nu contribuie financiar la creșterea și îngrijirea copilului, iar tatăl minorului este decedat din anul 2012.

- **cu privire la cauzele și împrejurările care au condus la producerea incendiului:** la data producerii incendiului părinții minorului [redacted] erau plecați la muncă în Portugalia, motiv pentru care au declarat că nu dețin multe informații despre cele întâmplate.

Tatăl minorului a declarat că în ziua incidentului, fiul său se juca în casa nelocuită, împreună cu verișorul său [redacted] și alți minori de [redacted], a căror identitate nu a fost dezvăluită și fără să realizeze ce se poate întâmpla au dat foc la niște hârtii, focul extinzându-se în cameră.

Părinții minorului [redacted], au mai afirmat faptul că fiul lor a fost anchetat de către organele de poliție, însă neagă că acesta este vinovat de cele întâmplate.

- **referitor la consecințele producerii incidentului și măsurile dispuse de către Direcția de Asistență și Protecție Socială ca urmare a incendiului:** în urma incendiului a fost afectată o cameră și un hol, pereții fiind afumați, iar în momentul efectuării anchetei sociale s-a constatat de către reprezentanții D.A.P.S. Tulcea faptul că familia demarase lucrările de renovare ale locuinței.

În prezent părinții minorului [redacted] sunt proprietari și pe un alt imobil în care, condițiile de igienă sunt respectate.

Personalul compartimentului Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului din cadrul D.A.P.S. Tulcea a informat, părinții minorilor, cu privire la obligația ce le revine, de a notifica Direcția de Asistență și Protecție Socială, cu minim 40 de zile înainte, cu privire la intenția de a pleca la muncă în străinătate și de comunica cine este persoana desemnată să se ocupe de întreținerea copiilor pe perioada absenței acestora, conform art.104 din Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Bunica minorului ., a fost informată și consiliată asupra obligativității de a menține legătura cu unitatea de învățământ, în scopul prevenirii absenteismului și a abandonului școlar, însă pe motiv că are în grijă un număr mare de copii și nicio clasă finalizată, nu și-a luat angajamentul că pe viitor se va implica în educația acestuia.

De asemenea, minorul . a fost consiliat cu privire la rolul și importanța continuării cursurilor școlare luându-și angajamentul că va frecventa cu regularitate cursurile unității de învățământ.

Membrii comisiei de anchetă socială l-au consiliat pe minor în vederea prevenirii abandonului și absenteismului școlar, însă fără nici un rezultat.

Cazul rămâne în evidența D.A.P.S. Tulcea, în vederea prevenirii separării minorilor de familie, prin continuarea monitorizării conform H.G. nr. 691/2015 privind procedura de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinții plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia și Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În urma demersurilor efectuate, reținem incidența dispozițiilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, care instituie în sarcina autorităților publice, organismelor private autorizate, precum și persoanelor fizice și persoanelor juridice responsabile de protecția copilului obligația respectării, promovării și garantării drepturilor copilului stabilite prin Constituție și lege, în concordanță cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, cu modificările ulterioare, și ale celorlalte acte internaționale în materie la care România este parte.

De asemenea, legislația în materie, consfințește împrejurarea că interesul superior al copilului se circumscrie dreptului copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la viața de familie.

Potrivit principiului interesului superior al copilului, astfel cum acesta este prevăzut în articolul 3 al Convenției ONU privind drepturile copilului, toate statele sunt obligate să

se asigure că interesul superior al copilului este principalul considerent, atât la nivel oficial, cât și neoficial, în toate deciziile care privesc copilul, în conformitate cu vârsta și gradul de maturitate al acestuia. Acesta se aplică tuturor autorităților statale și nestatale care au responsabilități în materie de copii permanent pe parcursul procedurii.

În baza dispozițiilor articolului 3.2 al Convenției ONU privind drepturile copilului, statele contractante se angajează *„să asigure copilului protecția și îngrijirea necesare bunăstării sale ... și în acest scop vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare”*. Acest angajament instituie obligație generală de îngrijire în sarcina statului. Și mai specific, articolul 19 solicită părinților să: *„ia toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.”*

Considerăm că în speță sunt aplicabile și dispozițiile:

- **art. 5 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**, republicată, conform căreia, *„responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului,,*

- **art. 117 din același act normativ**, conform căreia direcția generală de asistență socială și protecția copilului exercită, în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, **următoarele atribuții principale:**

a) coordonează activitățile de asistență socială și de protecție a familiei și a drepturilor copilului la nivelul județului;

c) asigură îndrumarea metodologică a activităților serviciilor publice de asistență socială;

d) asigură, la nivel județean, aplicarea unitară a prevederilor legislației din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului;

g) *solicită informații și documente, în condițiile legii, de la orice persoană juridică publică sau privată, ori de la persoane fizice implicate în sfera sa de competență, acestea având obligația de a le pune la dispoziție în termen de 15 zile calendaristice de la data solicitării.*

Din analiza răspunsurilor primite, cât și din acțiunile întreprinse de către autoritățile sesizate, **am constatat** faptul că *Inspectoratul pentru Situații de Urgență "Delta" al județului Tulcea și Direcția de Asistență și Protecție Socială din cadrul Unității Administrativ- Teritoriale a municipiului Tulcea* și-au îndeplinit atribuțiile în limita competențelor legale.

În ceea ce privește *Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea*, am constatat faptul că **la nivelul instituției nu s-au întreprins măsuri sau demersuri în cazul incendiului provocat de minori**, deși potrivit dispozițiilor legale intră în atribuțiile acestei autorități obligația de a respecta, de a promova și de a garanta drepturile copilului stabilite prin Constituție și lege, în concordanță cu prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, republicată, cu modificările ulterioare, și ale celorlalte acte internaționale în materie la care România este parte.

Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, deși avea atribuții de a solicita în condițiile legii, oricăror persoane fizice/ juridice informații referitoare la aspectele semnalate, **a comunicat instituției Avocatului Poporului faptul că nu dispune de mijloacele necesare identificării minorilor, că nu a fost sesizată și nici nu poate efectua nici un demers în baza informațiilor apărute în presă.**

Raportat la dispozițiile Legii nr. 272/2004 și la situația critică a minorilor constatată de D.A.P.S. Tulcea, apreciem că se impune întreprinderea de acțiuni interinstituționale specifice și în regim de urgență de către *Direcției Generale pentru Asistență Socială și*

Protecția Copilului Tulcea prin conlucrarea eficientă cu serviciile de asistență socială din cadrul autorității locale în vederea prevenirii și preîntâmpinării unor astfel de incidente.

În urma tuturor demersurilor întreprinse și a răspunsurilor primite, apreciem că, în activitatea *Direcției Generale pentru Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea* există *carențe* în respectarea dispozițiilor art. 49 alin. (1) din Constituția României, precum și a prevederilor Legii nr. 272/2004, în spiritul respectării principiului interesului superior al copilului.

În acest context, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu dispozițiile art.15 alin.(2), art.16, și ale art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Directorului General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare:

- să acționeze cu celeritatea stabilită de lege în cazul sesizărilor și/sau autosesizărilor în scopul respectării interesului superior al minorului;
- să întreprindă acțiuni interinstituționale specifice prin conlucrarea eficientă cu serviciile de asistență socială din cadrul autorității locale;
- să procedeze la demararea unor acțiuni de informare cu privire la riscurile la care se expun copiii în cazul în care se joacă cu surse de foc și la consecințele incendiilor.

2. Directorul General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Tulcea, va informa în termen de 30 de zile Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Constanța, cu privire la însușirea recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

București, 25 IULIE 2019